

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Horizon Jeugdzorg en Onderwijs, Locatie Bergse Bos,

JeugdzorgPlus 12- te Rotterdam

Utrecht, januari 2021

Missie

Elk kind een veilig thuis en een gezonde ontwikkeling

Samenvatting

Op 19 november 2020 heeft de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, toezicht uitgevoerd bij Horizon Jeugdzorg en Onderwijs, locatie Bergse Bos, JeugdzorgPlus 12- te Rotterdam (hierna Bergse Bos). Doel van het toezicht was om te bepalen of Bergse Bos verantwoorde jeugdhulp biedt. Het toezicht maakt onderdeel uit van een reeks bezoeken aan JeugdzorgPlus-locaties van meerdere instellingen naar aanleiding van diverse signalen uit eerder toezicht en meldingen.

Het toezicht van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: inspectie) is uitgevoerd aan de hand van het toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd. De inspectie heeft een set van 13 kernverwachtingen voor gesloten jeugdhulp getoetst.

Bergse Bos voldeed op het moment van het toezicht aan 11 van de 13 onderzochte verwachtingen uit het toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd. De inspectie verwacht dat Bergse Bos maatregelen neemt om aan alle verwachtingen voor het bieden van verantwoorde hulp te voldoen. Uit het toezicht blijkt dat Bergse Bos verbeteringen door moet voeren, maar dat op deze locatie op het moment van toezicht verantwoorde hulp wordt geboden.

Verbetering is nodig op de volgende verwachtingen:

- Professionals bieden hulp die aansluit bij de relevante ontwikkelingstaken van de jeugdigen en de problematiek van de jeugdigen en hun ouders.
- Professionals passen vrijheidsbeperkende maatregelen toe conform de geldende instructies en procedures.

Hiernaast formuleerde de inspectie aandachtspunten op de volgende verwachtingen:

- Professionals bejegenen jeugdigen en hun ouders met respect en nemen hen serieus bij de uitvoering van de hulp.
- Professionals hebben een actueel beeld van de veiligheid van de jeugdigen.
- De leefomgeving is schoon, passend en veilig.
- De aanbieder zet professionals in die aantoonbaar zijn geschoold voor de functie die zij uitoefenen.

De inspectie verwacht dat Bergse Bos genoemde verbeter- en aandachtspunten vertaalt in een verbeterplan met concrete maatregelen om geconstateerde tekortkomingen op te heffen. Het verbeterplan moet vóór 18 januari 2021 aan de inspectie worden verzonden. Op basis van het verbeterplan bepaalt de inspectie het vervolgtoezicht.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Bevindingen	4
	Thema 1: Uitvoering hulpverlening	4
	Thema 2: Veiligheid	7
	Thema 3: Leefklimaat.....	7
	Thema 5: Bestuurlijke organisatie	8
3	Vervolg	9
	Bijlage - Verantwoording	10

1 Inleiding

Op 19 november 2020 heeft de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, toezicht uitgevoerd bij Horizon Jeugdzorg en Onderwijs, locatie Bergse Bos, JeugdzorgPlus 12- te Rotterdam (hierna Bergse Bos). Doel van het toezicht was om te bepalen of Bergse Bos verantwoorde jeugdhulp biedt. Het toezicht maakt onderdeel uit van een reeks bezoeken aan JeugdzorgPlus-locaties van meerdere instellingen naar aanleiding van diverse signalen uit eerder toezicht en meldingen.

Beschrijving Horizon, locatie Bergse Bos

Horizon is een werkmaatschappij van iHUB en is een jeugdzorgaanbieder die open en gesloten jeugdzorg (JeugdzorgPlus), speciaal onderwijs en pleegzorg biedt vanuit verschillende locaties. Daarnaast biedt Horizon ambulante zorg: persoonlijke zorg op school, thuis of ergens anders. Ook heeft Horizon een academie, waar trainingen aan medewerkers worden gegeven.

Bergse Bos is een locatie voor gesloten jeugdzorg voor jeugdigen van zes tot twaalf jaar in Rotterdam. Verspreid over drie groepen worden ten tijde van het toezicht in totaal 30 jeugdigen opgevangen. Op het terrein van Bergse Bos zijn ook zes open groepen gevestigd en een aantal appartementen voor gezinsopname. De jeugdigen gaan overdag naar de Bergse Veld school op het terrein.

Elke groep beschikt over een woonkamer met open keuken en tien slaapkamers verdeeld over drie verdiepingen. De groepen beschikken op de begane grond over een kamer die is ingericht als chillruimte en over een time-out ruimte. Het slot van de time-out ruimte is verwijderd, zodat de ruimte niet kan worden afgesloten. Twee gesloten groepen hebben een gezamenlijke tuin met speeltoestellen, die is afgesloten met een hoog hek. De derde gesloten groep, waar ouders intensief worden betrokken (Gezin Totaal), heeft een tuin met een laag hek. Op het terrein zijn verschillende speelvoorzieningen, waaronder een zwembad.

Toetsingskader

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van het toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd. Het toetsingskader bestaat uit vijf thema's: Uitvoering hulp, Veiligheid, Leefklimaat, Cliëntenpositie en Bestuurlijke organisatie. Elk thema is uitgewerkt in een aantal verwachtingen. Voor het toezicht naar de JeugdzorgPlus zijn dertien kernverwachtingen geselecteerd, die de inspectie heeft getoetst.

2 Bevindingen

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het toezicht gepresenteerd aan de hand van vier thema's uit het toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd: Uitvoering hulpverlening, Veiligheid, Leefklimaat en Bestuurlijke organisatie. Deze thema's zijn onderverdeeld in criteria waar verwachtingen onder vallen. Per verwachting geeft de inspectie een oordeel. Als de verwachting als onvoldoende is beoordeeld geeft de inspectie een toelichting. Wanneer het oordeel voldoende is, maar de inspectie op grond van de bevindingen van mening is dat er reden is voor verbetering, benoemt de inspectie een aandachtspunt.

V	Voldoende
O	Onvoldoende
N.B.	Niet beoordeeld

Thema 1: Uitvoering hulpverlening

1.1. Professionals bieden passende hulp

	Verwachting	Oordeel
1.1.1	Professionals bieden hulp die aansluit bij de relevante ontwikkelingstaken van de jeugdigen en de problematiek van de jeugdigen en hun ouders.	O
	<p><i>Onderbouwing</i></p> <p>Medewerkers bieden warmte en structuur aan de jeugdigen en bij een groot deel van de jeugdigen slagen zij er in om passende hulp te bieden, die aansluit bij de problematiek. De medewerkers geven aan dat sprake is van diverse en zeer complexe problematiek bij de jeugdigen. De inspectie scoort deze verwachting onvoldoende omdat uit de gesprekken met medewerkers blijkt dat Bergse Bos er niet altijd in slaagt om passende hulp te bieden, bijvoorbeeld aan sommige jeugdigen met een laag IQ, autisme, vluchtelingenkinderen of jeugdigen met forse psychiatrische problematiek.</p> <p>Als een van de oorzaken hiervoor noemen de medewerkers dat de groepen van 10 kinderen te groot zijn om alle jeugdigen de benodigde aandacht te geven. Vooral omdat de jeugdigen sterk op elkaar reageren. De vier jeugdigen die de inspectie heeft gesproken vertellen dat er vaak ruzie en dreiging is op hun groepen. Dit doordat er een aantal jeugdigen zijn die vanwege hun problematiek veel tijd en aandacht van de groepsleiding nodig hebben.</p> <p>Een tweede oorzaak is dat medewerkers vertellen dat er veel verloop is geweest onder het personeel. Daarnaast moet door de COVID-19 crisis gebruik gemaakt worden van uitzendkrachten. Een jeugdige vertelt hierover dat de vaste groepsleiding weet hoe te</p>	

	Verwachting	Oordeel
	<p>reageren als hij boos wordt, maar dat nieuwe groepsleiders dat niet weten.</p> <p>Verder geven medewerkers aan dat er de afgelopen periode weliswaar meer mogelijkheden voor gezinsbehandeling en individuele therapie zijn gekomen, maar dat dit nog in ontwikkeling is.</p> <p>Tot slot vertellen twee van de jeugdigen die de inspectie heeft gesproken, dat er op de leefgroep geen aandacht is besteed aan de seksuele ontwikkeling.</p>	

1.2. Professionals werken volgens professionele standaarden

	Verwachting	Oordeel
1.2.1	Professionals werken volgens de richtlijnen van de beroepsgroep.	V
1.2.2	Professionals werken doelgericht en planmatig.	V
1.2.3	Professionals zetten de hulp tijdig in.	V

1.3. Professionals betrekken jeugdigen en hun ouders bij de hulp

	Verwachting	Oordeel
1.3.3	Professionals bejegenen jeugdigen en hun ouders met respect en nemen hen serieus bij de uitvoering van de hulp.	V
	<p><i>Onderbouwing</i></p> <p>Uit de gesprekken met medewerkers en jeugdigen wordt duidelijk dat medewerkers jeugdigen en hun ouders met respect behandelen en serieus nemen, daarom scoort de inspectie deze verwachting voldoende.</p> <p><i>Aandachtspunt</i></p> <p>Bergse Bos is recent gestart met een gesloten groep die volgens de methodiek Gezin Totaal werkt en met gezinsopnames op de locatie. Medewerkers geven aan dat deze werkwijze nog in ontwikkeling is en dat ook op de andere gesloten groepen ouders nog meer betrokken kunnen worden. Verder vertellen medewerkers dat (telefonisch) contact tussen jeugdigen en hun ouders veelal standaard twee keer per week plaatsvindt en dat dit om praktische redenen niet vaker plaats kan vinden. De inspectie verwacht dat het contact tussen jeugdigen en hun ouders maatwerk is in het belang van de jeugdige en dat dit niet beperkt wordt door praktische redenen, zoals geen tijd om bezoek of telefonisch contact te begeleiden.</p>	

1.5. Professionals passen vrijheidsbeperkende maatregelen verantwoord toe

	Verwachting	Oordeel
1.5.3	Professionals passen vrijheidsbeperkende maatregelen toe conform de geldende instructies en procedures.	0
	<p><i>Onderbouwing</i></p> <p>Bergse Bos neemt deel aan het landelijk project 'ik laat je niet alleen'. Medewerkers vertellen dat zij bewust bezig zijn met het zo min mogelijk toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen. Medewerkers zien de inzet ervan als een uiterste middel. Uit de gesprekken met de medewerkers en de jeugdigen blijkt dat er op het gebied van terugdringen van vrijheidsbeperkende maatregelen desondanks nog winst te behalen is voor Bergse Bos.</p> <p>Iedere gesloten groep beschikt over twee time-out ruimtes die helemaal leeg en kaal zijn. Van deze ruimtes wordt gebruik gemaakt als jeugdigen even afgezonderd moeten worden van de groep. Positief is dat deze ruimtes niet op slot kunnen en dat medewerkers de jeugdigen hierin niet alleen laten. Bergse Bos heeft plannen om de ruimtes kindvriendelijker te maken. Een jeugdige vertelt dat je naar de time-out moet als je iets verkeerd doet of dat met een plaatsing hierin bedreigd wordt. De inspectie verwacht dat de time-out ruimte alleen wordt gebruikt als dit nodig is voor de veiligheid en niet wordt ingezet als sanctie op gedrag.</p> <p>Medewerkers en jeugdigen vertellen dat het dagelijks voorkomt dat jeugdigen gefixeerd moeten worden. De medewerkers geven aan dat fixeren minder nodig is als de groepen kleiner zijn, bijvoorbeeld in het weekend als een deel van de jeugdigen niet aanwezig is. Een jeugdige vertelt dat het voorkomt dat de groepsleiding een polsklem gebruikt bij het fixeren en dat dit pijn doet. De inspectie vindt het toedienen van pijnprikkels in de gesloten jeugdzorg, zeker bij jonge kinderen, niet acceptabel.</p> <p>Uit de gesprekken met medewerkers blijkt dat de huisregels verschillen per groep. Enkele huisregels maken een beheersmatige indruk, zoals niet rennen, met mes en vork eten of eerst hartig dan zoet eten.</p> <p>Tot slot gelden voor alle jeugdigen dagelijks een of twee vaste kamermomenten. De inspectie verwacht dat kamermomenten maatwerk zijn en alleen worden toegepast als is afgewogen dat dit in het belang is van een individuele jeugdige.</p>	
1.5.4	Professionals zijn in het toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen getraind.	v

Thema 2: Veiligheid

2.1. Professionals houden goed zicht op de veiligheid van jeugdigen

	Verwachting	Oordeel
2.1.1	Professionals hebben een actueel beeld van de veiligheid van de jeugdigen.	V
	<p><i>Onderbouwing</i></p> <p>Uit de gesprekken met medewerkers en jeugdigen wordt duidelijk dat medewerkers een actueel beeld hebben van de veiligheid van de jeugdigen. In de nacht zijn de kamerdeuren van de jeugdigen niet afgesloten, maar maakt Bergse Bos gebruik van deursignalering. Dit is maatwerk.</p> <p><i>Aandachtspunten</i></p> <p>Twee jeugdigen die de inspectie heeft gesproken geven aan dat zij het een onveilig gevoel vinden dat zij hun slaapkamerdeur in de nacht niet zelf van binnen uit op slot kunnen doen. Een tweede aandachtspunt is dat een van de huizen een afgesloten deur naar de zolderverdieping heeft. Volgens een jeugdige doet de groepsleiding een handdoek tussen die deur om te voorkomen dat de deur in het slot valt en jeugdigen in de nacht de groepsleiding niet kunnen bereiken.</p>	
2.1.2	Professionals schatten de veiligheidsrisico's van de jeugdigen systematisch in.	V

Thema 3: Leefklimaat

3.1. De fysieke leefomgeving is van goede kwaliteit

	Verwachting	Oordeel
3.1.1	De leefomgeving is schoon, passend en veilig.	V
	<p><i>Onderbouwing</i></p> <p>Tijdens de rondleiding heeft de inspectie gezien dat de gesloten groepen zijn verhuisd naar drie ruime woningen op het terrein. De woonkamers en keukens zijn schoon en kindvriendelijk ingericht. Iedere groep beschikt over 10 slaapkamers verdeeld over twee verdiepingen. Per twee slaapkamers is een eigen douche en toilet beschikbaar.</p> <p><i>Aandachtspunten</i></p> <p>De inspectie zag tijdens de rondleiding dat een deel van de meubels oud en versleten is. De directie van Bergse Bos geeft aan dat het vernieuwen van de meubels is opgenomen in de begroting van 2021.</p>	

	Verwachting	Oordeel
	Medewerkers en jeugdigen vertellen dat de groepen niet over Wifi beschikken, wel hebben de groepen een computer in de huiskamer met een beveiligde internetverbinding. Jeugdigen geven aan geen gebruik te mogen maken van social media gedurende hun verblijf bij Bergse Bos, terwijl zij hier tijdens verlof wel over beschikken. De inspectie verwacht dat Bergse Bos passende aandacht besteed aan het leren omgaan met social media.	

3.2. Het leefklimaat is passend bij de jeugdigen

	Verwachting	Oordeel
3.2.3	Jeugdigen leiden een voor hen zo gewoon mogelijk leven, inclusief onderwijs en vrijetijdsbesteding.	V

Thema 5: Bestuurlijke organisatie

5.2. De aanbieder zet gekwalificeerde professionals in

	Verwachting	Oordeel
5.2.2	De aanbieder zet professionals in die aantoonbaar zijn geschoold voor de functie die zij uitoefenen.	V
	<p><i>Onderbouwing</i></p> <p>Uit interviews met directie en medewerkers blijkt dat de pedagogisch medewerkers van Bergse Bos beschikken over een passende opleiding en/of een ruime ervaring in het werken met de complexe doelgroep. Hiernaast zijn medewerkers met een HBO opleiding bezig met het behalen van een SKJ-registratie. Bergse Bos beschikt over een senior gedragswetenschapper, die een coachende rol heeft richting de gedragswetenschappers.</p> <p><i>Aandachtspunt</i></p> <p>Niet alle medewerkers beschikken over een afgeronde passende opleiding. De directie van Bergse Bos heeft geëist dat alle medewerkers zonder zorg gerelateerd diploma een traject volgen om een passend diploma of een Ervaringscertificaat te halen, een EVC traject.</p>	
5.2.3	De aanbieder biedt professionals de mogelijkheid kennis en vaardigheden actueel te houden.	V

3 Vervolg

Bergse Bos voldeed op het moment van het toezicht aan elf van de dertien onderzochte verwachtingen uit het toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd. De inspectie verwacht dat Bergse Bos maatregelen neemt om aan alle verwachtingen voor het bieden van verantwoorde hulp te voldoen.

Verbetering is nodig op de volgende verwachtingen:

- Professionals bieden hulp die aansluit bij de relevante ontwikkelingstaken van de jeugdigen en de problematiek van de jeugdigen en hun ouders.
- Professionals passen vrijheidsbeperkende maatregelen toe conform de geldende instructies en procedures.

Hiernaast formuleerde de inspectie aandachtspunten op de volgende verwachtingen:

- Professionals bejegenen jeugdigen en hun ouders met respect en nemen hen serieus bij de uitvoering van de hulp.
- Professionals hebben een actueel beeld van de veiligheid van de jeugdigen.
- De leefomgeving is schoon, passend en veilig.
- De aanbieder zet professionals in die aantoonbaar zijn geschoold voor de functie die zij uitoefenen.

De inspectie verwacht dat Bergse Bos genoemde verbeter- en aandachtspunten vertaalt in een verbeterplan met concrete maatregelen om geconstateerde tekortkomingen op te heffen. Het verbeterplan moet vóór 18 januari 2021 aan de inspectie worden verzonden. Op basis van het verbeterplan bepaalt de inspectie het vervolgtoezicht.

Bijlage - Verantwoording

De inspectie voerde, met inachtneming van de RIVM richtlijnen, het toezicht bij Bergse Bos uit op 19 november 2020. Het toezicht bevatte onaangekondigde elementen, zoals een selectie van geïnterviewde medewerkers. Een deel van de interviews zijn telefonisch afgenomen.

Om tot een gefundeerd oordeel te komen, heeft de inspectie voor het toezicht verschillende informatiebronnen gebruikt. De informatie uit deze bronnen is met elkaar vergeleken en gewogen. Bij het toezicht zijn de volgende bronnen betrokken:

- Een rondleiding door de drie gesloten groepen
- Een gesprek met de locatiemanager van Bergse Bos en de regiodirecteur
- Twee interviews met in totaal vier jeugdigen
- Twee interviews met in totaal drie pedagogisch medewerkers
- Een interview met een afdelingscoördinator
- Een interview met een werkbegeleider
- Twee interviews met in totaal twee gedragswetenschappers
- Een interview met een therapeut
- Een interview met de schooldirecteur, de regiodirecteur Onderwijs, de intern begeleider en de gedragswetenschapper van de school
- De door Bergse Bos verstrekte documenten, waaronder het AKJ jaarverslag, het leef- en werkklimaat onderzoek, een groepsoverzicht en een medewerkers overzicht.

www.igj.nl